

KARJALAN SIVISTYSSEURAN 75-VUOTISJUHLA

JUHLAOHJELMA:

Lauantaina 10. 10. 81

klo 10—12 KÄYNNIT entisten johtomiesten laudoilla
12.15 JUHLAKOKOUS Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran huoneistossa, Hallituskatu 1
18.00 VIGILIA ja muistopalvelus runonlaulajien ja Karjalan jääneiden vainajien puolesta Pyhän Kolminaisuuden kirkossa, Unionink. 31.

Sunnuntaina 11. 10. 81

klo 9.30 LITURGIA, juhla jumalanpalvelus Pyhän Kolminaisuuden kirkossa, toimittaa metropoliitta Leo ja karjalainen papisto
12.00 HEIMOMURKINA ravintolassa Vanha Poli, Lönnrotink. 29. Bussi vie jumalanpalveluksen jälkeen murkulle ja sen jälkeen heimojuhlaan
14.00 HEIMOJUHLA Karjalatalon juhlasalissa, Käpylänskuja 1, Helsinki 61.

Näyttely molempina juhlapäivinä Karjalatalon suojissa. Esillä taiteilija Toivo Talven töitä kadonneesta Karjalasta, yhteensä 22, lisänä muita seuramme jäsenten taideteoksia, jotka liittyvät Karjalaan.

HEIMOJUHLAN OHJELMA:

- Tsolon terveh, Ilmari Kianto, lausuu Silja rummukainen
- Lauttasaaren orkesteri, johtaa Petri Sakari
- AVAUSSANAT, seuran puheenjohtaja Boris Karpela
- TUOHINEN TERVEHDYS Karjalasta, tuohivirtuloosi Heikki Hyvönen
- JUHLAESITELMÄ, prof. Pertti Virtaranta: »Venäjälle 1600-luvulla syntyneet karjalaisaarekkeet»
- VÄLIAIKA
- PAKISEMME KARJALUA, murremestarit Kosti, Nasti, Veera ja Feudora
- TANHUESITYS, Suojärven prisakoitsijat
- KYKKÄJUNIOREIDEN PALKITSEMINEN
- KUOROLAULUA, Ent. Salmilaiset ry:n murrekuoro, joht. Teppo Siili
- KARJALAISTEN LAULU, kuoro ja yleisö, säestää simo Härkönen
- JUONTAJA Kosti Pamilo

VAPAA PÄÄSY

Ekonomi Veli Heikki Lahelma valittiin 12. 4. 81 vuosikokouksessa Karjalan Sivistysseuran johtokunnan jäseneksi. Hän on varatuomari Aleksi Lahelman poika, syntynyt 15. 2. 1945 Helsingissä. Hän on Dipoli Oy:n markkinointijohtaja. Sukujuuret ovat Vienan Karjalasta. Karjalaisuuden vaaliminen on hänestä kannatettava asia. Hän harrastaa myös ulkoliikuntaa. Todisteena tästä voidaan mainita osanotto 26. 7. Helsinki City maratoniiin, jossa sijoitusnumeroksi tuli 584.

Maurasten — Pottosten sukukokous

27.6. pidettiin Bomballa repolaisten Maurasen ja Pottosen sukujen toinen sukukokous. Läsnä oli yli kolmekymmentä näiden sukujen jäsentä ja kunniavieraina kauppaneuvos Juho Törhonen.

Opettaja Juhani Maurasen lausuttua läsnäolijat tervetulleiksi ekonomi Heikki Palaskari, Pottosten sukua,

haastatteli Juho Törhöstä Repolan entisistä oloista. Kuultiin runsaasti mielenkiintoista muistitietoa suvuista, vapaa-ajan vietosta ja kaupankäynnistä, mm. osoituksena karjalaisten rehellisyydestä kauppaneuvos Törhonen kertoi: »Luottokauppa oli erittäin yleistä ja takaisinmaksusta sovittaessa oli tapana tehdä merkintä erityiseen velkasuvaan. Yleensä ei tarvinnut karhuta, sillä maksuvaikkeuksien sattuessa velallinen monasti tuli itse kaupiaan luo ja pyysi polvillaan anoen, että älä hyvä veli vain vuole minun velkaani, kyllä minä sen siihen ja siihen praasniekkaan mennessä maksan.»

Pitopöydän ja hetkipalveluksen jälkeen pidetyssä kokouksessa päätettiin jatkaa sukujen yhteydenpitoa kahden vuoden välein, seuraavan kerran Ilomantsissa runonlaulajan pirtissä Petrun praasniekan sunnuntaina 1983.

Koska karjalaisten sukuseurojen tärkeimpänä tavoitteena on karjalaisen perinteen tallentaminen ja ylläpitäminen, todettiin sukukokoustenkin olevan tässä suhteessa riittämätön keino asian edistämiseksi. Perinteenkeruun tehostamiseksi päätettiin perustaa kotiseutuyhdistys Repola-seura, minkä merkeissä kaikki repolalaiset ovat tervetulleita seuraavaan Maurasen ja Pottosen sukujen tapaamisen yhteydessä pidettävään heimojuhlaan.

HP

MERKKIPÄIVIÄ

95 vuotta täytti Anni Kostilainen 17. 7. 81 Kuopiossa. Hän on kotoisin Salmista.

Siiri Virtaranta.

100 vuotta täytti Siiri Virtaranta 31. 7. 81 Karkussa. Hän on seduramme johtokunnan jäsenen, prof. P. Virtarannan äiti. Maalaistalon töihin hän osallistui pienestä pitäen. Hietaranta oli suuri tila ja kestiekieväri. V. 1900 hänet lähetettiin Jyväskylän seminaariin. Hän meni naimisiin opettaja Vihtori Virtarannan kanssa v. 1902. Aluksi opettajapariskunnan toimipaikaksi tuli Ahlainen ja vuodesta 1904 Karkun Aluskylä. Karkussa aika kului kasvavan perheen parissa. Lisäksi hän suoritti tyttöjen käsityönopettajan tutkinnon. Tämän viran ohella hän toimi myös tuomarin kirjurina, puuhasi emäntäkoulua, joka sitten saatiin. Lotto Svärd-yhdistyksessä hän toimi koko ajan sen toiminta-ajan. Kangaspuut ja ompelukone aikanaan vaihtuivat sukkaupikkoihin ja virkkuuneulaan. Hän on tunnollisesti osallistunut kaikkiin valtiollisiin, kunnallisiin ja kirkollisiin vaaleihin, viimeksi — ilman avustajaa — syksyn kunnallisvaaleihin 1980.

Lämmin karjalaisonnittelu näin juhlan jälkeen. Armorigasta aikaa.

75 vuotta täytti kuvanveistäjä Nina Sailo 26.7.81 Kirkkonummen Ingvaldbyssä, Espoon kaupungin tuntumassa. Karjalaisten ja kalevalaisten aiheiden veistäjä ei ole vanhuuden lepoon pyrkivä vaan on täynnä luomisvoimaa ja elämäniloa. Hän poikiensa ja tyttärensä avustamana on rakentamassa suurta ateljeetaloa umpi-

metsään, jonne ei ollut edes tietä. Yritys kaipasi ulkopuolista tukea. Merkkipäivänään hän joutui lukuisten onnittelujen kohteeksi.

Karjalan Sivistysseuran ruskean kirjekuoren muodossa esitettyyn tervehdykseen osallistuivat johtokunnan lisäksi, seuran naisjaosto, Säätiö Väinölä, Maila ja Boris Karpela, Saara ja Mikko Mattinen, Helvi ja Kosti Pamilo, Tamara Poroski ja Darja Randen.

Simo Härkönen.

75 vuotta täytti varatuomari Simo Härkönen lehdistölle tuntemattomassa paikassa. Seuramme johto toivottaa hänelle monia armorikkaita ja työkykyisiä vuosia heimomme parhaaksi.

Huoti Koski.

60 vuotta täytti Karjalan Sivistysseuran johtokunnan jäsen, fil.maisteri Huoti Koski Helsingissä. Merkkipäivänään hän oli matkoilla.

Seuramme johtokunta esitti hänelle tervehdyksensä ja onnittelunsa 22. 9. 81 Ravintola Kareliassa.

94 vuotta täytti Pelagea Kärpänen o.s. Kylmänen 17. 8. Iisalmessa. Hän on kotoisin Suojärveltä.

Juho Jukola.

80 vuotta täytti johtaja Juho Jukola 23.9.-81 Kuopiossa. Hän syntyi Aunuksen Karjalassa, Mäntyselän pitäjän Hokanmäen kylässä maanviljelijän poikana. Jo nuorena hän joutui mukaan Aunuksen kansannousuun ja tätä tietä Muurmannin legioonan taisteluihin vuosina 1919–20, sekä Vienan-Karjalan kansannousun taisteluihin vuosina 1921–22. Jatkosotaan hän otti osaa linnoitusjoukoissa. Vuodet 1920–39 hän asui Suojärvellä, toimien mm. metsätyönjohtajana ja myöhemmin kauppiana Lapinjärvellä ja Välikylässä, sekä vuodesta 1940 lähtien Kuopiossa.

Juho Jukolan sydäntä lähellä ovat olleet mm. Kuopion Ort.srk:n luottamustoimet, joista 33 vuotta katedraalin isännöitsijänä tai vastaavana; ja heimosoturityö. Karjalan Sivistysseuran jäsen hän on ollut 1920-luvulta lähtien.

Juho Jukola hoitaa edelleenkin hyväkuntoisena omistamaansa liikekiinteistöä Kuopiossa, koska "väliinputoajana" yhteiskunta ei ole vielä hänelle suonut eläkepäiviä. Armurikkaita vuosia Juholle.

90 vuotta täytti Anna Blinnikka o.s. Muiniekkä 9. 8. Iisalmissa. Hän on kotoisin Suistamolta.

86 vuotta täytti Juho Ahava 19. 8. Suomenjoella ja Johannes Siili 29. 8. Sälinkäällä. He ovat kotoisin Impilahdelta.

90 vuotta täytti Olga Härkönen o.s. Malja 2. 8. Juvassa. Hän on syntynyt Hirsylän mutkan Hautavaarassa.

83 vuotta täytti Anna Mitonoff 30. 8. Pieksämäellä. Hän on kotoisin Aunuksen Vitelestä.

84 vuotta täytti Juho Liesma Valkeakoskella 8. 7. 81. Hän on syntynyt Aunuksen Tulemajärvellä.

81 vuotta täytti Olga Jokiniemi o.s. Makaroff 15. 8. Raumalla. Hän on kotoisin Aunuksesta.

80 vuotta täytti kansanrunoilija Petter Mantsinen 2. 8. Joensuussa. Hän on Korpiselän brihoja. On ollut monena elässään ja tuontuosta ratsastellut runohevosella.

80 vuotta täytti rovasti Lauri Mitronen 10. 8. Jyväskylässä. Hän on syntynyt Vienan Tunkualla, saapunut heimopakolaisena Suomeen, valmistui papiksi v. 1930, toimi Valamon poikakodin johtajana, Sortavalassa toisena pappina ja kirkkoherrana Jyväskylässä 1951–68. Hän on toiminut epävirallisen Tunkua-seuran kokoavana persoonana usean vuoden ajan.

75 vuotta täytti Pekka Ontujeff 24. 8. Jyväskylässä. Hän on syntynyt Aunuksessa, osallistunut sekä talvi-että jatkosotaan.

77 vuotta täytti Nikolai Mitro 8.8. Rovaniemellä. Hän on kotoisin Uhtualta.

Mikko Hirso (oik.).

75 vuotta täytti Mikko Hirso Oulussa 16. 5. 81. Hänet tunnetaan myös Uhtuan Väinämöisenä, jonka hahmossa hän on esiintynyt sekä Suomessa että Ruotsissa. Hän näki päivänvalon Vienassa ja on ottanut osaa sen kansannousuun.

Heimo-Suomessa hän on raatanut pitkän toven. Aluksi 2 vuotta Raahan sahalla, sen jälkeen Rauma-Repolan 6-raamisella sahalla 19 ja Oulu Oy:n 8-raamisella sahalla 25 vuotta asettajana ja terämasterina. Lähes koko työssääoloajan hän on kuulunut palokuntatoimintaan. Martinniemen Karjala-Kerhossa hän oli alusta loppuun. Oli rivimiehenä, johtokunnan jäsenenä, rahastonhoitajana, liikunnan vetäjänä ja puheenjohtajana.

Mikko on harrastanut painia ja kävelyä. Palkintokaappi on täynnä muistoja kovista otteluista. Pohjolan jätkät kunnioittivat Mikkoa mainiten, että »tuo on kova poika Karjalasta».

75 vuotta täytti Ilja Santala 20. 7. 81 Hyrylässä. Hän on syntynyt Aunuksessa, Munjärven pitäjän Suopohjan kylässä.

60 vuotta täytti kenraaliluutnantti Urpo Levo Turussa 15. 8. Hän on syntynyt Viipurissa. Hän osallistui sotiimme 1941–44 ja on palvellut 17 vuotta tasavallan presidentin adjutenttina. Hän siirtyi eläkkeelle Lounais-Suomen sotilasläänin komentajan tehtävistä.

Lounais-Suomen uudeksi sotilasläänin komentajaksi on nimitetty kenraaliluutnantiksi 15.8. ylennetty Lauri Koho. Hän on syntynyt Kurkijoella.

65 vuotta täytti Vlode Jarkku 12. 9. Rovaniemellä. Hän on kotoisin Aunuksesta.

60 vuotta täytti Liisa Tantanen o.s. Maksimainen 8. 9. Jämsässä. Hän on kotoisin Porajärvellä.

MYYJÄISET

Lauantaina 28. 11. 1981 klo 11—16 seurakuntasalissa
Unioninkatu 39 (sisäänkäynti pihalta)

- KÄSITÖITÄ, LEIVONNAISIA
- KIRJALLISUUTTA, uutta ja vanhaa
- PIKA-ARPAJAISET
- KAHVI- ja TEETARJOILUA

Lahjoituksia myyjäisiin otetaan vastaan klo 10 jälkeen.
TULE MUKAAN. KUTSU YSTÄVÄSI.
ÄLÄ TIETOA SEISATA.

70 vuotta täytti Heikki Judin 20. 6. 81 Helsingissä. Hän on Salmi-äidin poikia. Hänet tunnetaan suurena kotiseutuystävä, musiikkimiehenä, murrelaulujen sanoittajana, sovittajana ja esittäjänä. Heikin kuolemattomia kupletteja on esitetty lukuisissa tilaisuuksissa. Myös kyykän hyväksi Heikki on antanut merkittävän panoksen.

60 vuotta täytti insinööri Matti Tapionlinna 25.6.81 Helsingissä. Hän on karjalaisen kulttuuritoiminnan monitoimimies. Hän on Karjalan Liiton hallituksen jäsen, "Pääskyn", Pääkaupunkiseudun karjalaisyhteisöt ry:n puheenjohtaja, voimahahmo Pääkaupungin Karjalaiset ry:ssä, seuramme jäsen. Onnittelukäynnit kestivät koko päivän.

Sauli Rantala.

60 vuotta täytti Sauli Rantala 11.7. Nyköpingissä Ruotsissa. Hän on syntynyt Impilahdella, Kokkoselän kylässä. Kansakoulun ja ammattikoulun hän kävi Suomessa. Nuorukaisena hän joutui mukaan puolustus-sotiimme, ensin talvi- ja sitten jatkosotaan, joiden aikana haavoittui kaksi kertaa. Avioliiton hän solmi Maija-Mirjami Tuukkasen kanssa ja heillä on 3 lasta ja 4 lastenlasta.

Sauli siirtyi Ruotsiin v. 1957. Täällä hänet tunnetaan hyvänä työntekijänä ja miellyttävänä heimolaisena. Hän on osallistunut suomalaisten sotaveteraanien toimintaan ja toiminut paikallisen yhdistyksen puheenjohtajana.

Hän on vaalinut isiensä uskontoa ja tällä hetkellä on Ruotsin suomalaisen ortodoksisen seurakunnan valtuuston jäsen. Tämä työ on hänelle sydämen asia. Ase- ja heimoveljet toivottavat hänelle hyvää terveyttä ja armoikkaita vuosia näin juhlapäivän jälkeen.

Tuonilmaisiiin ovat siirtyneet

Mauno Jääskeläinen.

Itä-Karjalan kysymyksen syvälinen tuntija prof. Mauno Jääskeläinen kuoli 6.8. 81 Espoossa. Hän oli syntynyt 17. 11. 1907 Vaasassa, tullut ylioppilaaksi 1927, valmistunut fil.kandidaatiksi 1933, valtiot. lisensiaatiksi 1961 ja väitellyt samana vuonna valtiot. tohtoriksi. Hän on palvellut sosiaalipäällikkönä Valiossa, ulkomaankirjeenvaihtajana Suomen pankissa.

Helsingin yliopiston poliittisen historian dosentiksi hänet nimitettiin v. 1966 ja saman aineen vt. professorina hän toimi 1967—73. Hän on osallistunut eduskunnan ja valtioneuvoston historiateosten kirjoittamiseen, julkaissut Sivistysanikirjan ja Kauppasanikirjan.

Hänen väitöskirjansa nimenä oli »Itä-Karjalan kysymys». Se on julkaistu kirjana, WSOY 1961.

Karjalaisyyntyinen majuri Pauli Marttina on tuolloin lausunut tästä teoksesta seuraavaa:

Suuren yleisön ja varsinkin nuoremman polven keskuudessa on nykyään vallalla sellainen käsitys, että Itä-Karjalan vapautuspyrkimysten kannattaminen ja tukeminen olisi aina ollut vain joidenkin suppeiden yltöisänmaallisten piirien hahattelevaa askartelua, jonka epärealistisuuden jokainen järki-ihminen havaitsee ensi silmäyksellä. Väitöskirjassaan, joka »esitettiin julkisesti tarkastettavaksi» syysk. 23. pñä ja joka nyt on ilmestynyt kauppaan jokaisen ulottuville, valtiotieteen tohtori Mauno Jääskeläinen kuitenkin osoittaa, että kaikki kolme valtion päämiestämme ja kaikki hallituksemme Vapaussodasta Tarton rauhansopimukseen saakka kukin kykynsä, taitonsa ja katsantokantansa mukaisesti ajoivat Itä-Karjalan erottamista Venäjältä ja nimenomaan sen liittämistä Suomeen. Tämä oli mm. Ståhlbergin linja ja tämä oli Paasikiven linja. Kekkonen linjakin se oli aikoinaan. (Mainitsen näiden herrojen nimet, koska kaikkien heidän arvellaan meillä edustavan ns. reaali-politiikkaa valtion johdossa). Mutta kuten jaloa kalaa kannattaa pyytää, vaikka ei saisikaan, niin samoin sekä politiikassa että sodassa on uskallettava ryhtyä suuriin yrityksiin, vaikka ei olisikaan etukäteen olemassa varmuutta niiden onnistumisesta. Nämä yritykset tuomitaan »realistiseksi» tai »epärealistiseksi» lopullisesti vasta sitten, kun ne ovat joko onnistuneet tai epäonnistuneet. Pienen kansan vapautuspyrkimykset kuuluvat aina tällaisiin epävarmoin, mutta välttämättömiin yrityksiin. Oma vapaustaistelumme on osoittautunut »realistiseksi» mitä »epärealistisimmista» edellytyksistään huolimatta, ja Baltian maidenkin itsenäisyys olisi säilynyt sangen »realistisena» ilman toista maailmansotaa.

Vilho Vuonnelsalo on poissa

Vilho syntyi 8. 3. 1914 Suojärvellä ja kuoli 7. 6. 1981 Hämeenlinnassa vaikean leikkauksen jälkiseurauksiin. Isän puolelta Vilho oli Happonen runonlaulajasukua, ja äiti puolestaan kuului Ilomantsista siirtyneisiin Kaitajärven Löttösiin. Koulunsa Vilho kävi kotikylässään ja muisteli usein opettajiaan, tasaista Maija Pantsua ja värikkästä Matti Hometta, jonka elämäntyö ja laulut olivat painuneet Vilhon muistiin.

Puuhommat uittoineen antoivat Vilholle käytännön kokemusta, Viipurissa käyty sahateollisuuskoulu teoreettista koulutusta ja kaksi sotaa upseerikouluineen johtamistaitoa, joita hän tarvitsi toimiessaan ventiliikkeiden puutavaran hankkijana. Vientialalta hän siirtyi pysyvästi Valtameri Osakeyhtiön palvelukseen ja toimi eläkevuosiin saakka Hämeen piirin päällikkönä. Vilhon oli helppo vaihtaa alaa, sillä hän tuli toimeen ihmisten kanssa. Sopeutuvana ja avuliaana hän saavutti asiakkaiden luottamuksen ja menestyi, vaikka joutuikin vaihtamaan hyvin tuntemansa puun raudan myyntiin.

Vilho Vuonnelsalo.

Suojärven murteen taitajana hänestä oli suurta apua. Tiesi pitäjän eri osien murrevahteet. Kun »Karjalan Heimo» järjesti kyselysarjan »muistatko murretta», niin Vilho oli ahkerin avustaja. Hän löysi harvinaisia sanoja, jotka tätä tietä siirtyivät Yliopiston sanakansioon. Joskus tuntui kuin Vilholla olisi ollut »painetta» saada arvokasta perimätietoa jälkipolvien tietoisuuteen. Tätä todistavat monet »hunttilaput», joita hän minulle luovutti. Viimeisin niistä koskee hypyllämenon taustaa ja syitä.

Sukunsa historia oli hänelle läheinen. Suurimmaksi osaksi hänen muistiinsa ja hankkimiinsa tietoihin perustuvat Löttösen suvun runkotiedot. Kotikylänsä ihmisiä hän ei unohtanut. Niitä usein muisteli ja siinä kalahti seppä Iisakin vasaraniskut, Kortteen Juhon ulosmittaukset, Sorsan Maikin monipuolisuus, emäntien Irinjan ja Ahrin ystävällisyys. Muistipa naurisvarkaudet ja kuinka niistä käryttiin, kun kerrottiin minne naatit piilotettiin. Kertomista riitti Pekon myllystä, Stopanan pirtistä, Rumpusen gramofonista ja Jupin starikan parranväristä.

Perhepiirissä tapahtui Vilhon siunaus. Mukana ajatuksissa oli satalukuinen sukulais- ja ystäväjoukko. Hyvä ihminen on poissa. Kepeät mullat hänen hautakummulleen.

Serkkusi K. P.

Maija Niemi kuoli 20. 8. Ruotsin Sandaredissä, lähellä Boråsia. Hän oli syntynyt 25. 9. 1904 Uhtualla, tullut heimopakolaisena Suomeen v. 1922 ja etsinyt turvaa Ruotsista v. 1948. Hän antaumuksella osallistui karjalaiseen toimintaan ja kuului useaan otteeseen Boråsissa toimivan Kalevan Kansa Kerhon johtokuntaan. (E.S.).

Repolan laulaja lähtenyt

Ortodoksisen kirkkovuoden päättyessä elokuun viimeisen päivän iltaan jätti repolalainen kansanlaulaja ja opettaja Anni Homanen Ilomantsissa tämän elämän. Ne ystäväpiirin sisäiset yhteydet, jotka olivat niin monet kerrat viestittäneet Annin menestyksestä, kertoivat nyt hänestä surusanomaa. Karjalan laululintunen kutsuttiin laulamaan puhtaudessa ja kirkkaudessa. Vain vähän vajaaksi jäänyt kahdeksas vuosikymmen merkitsi niin monen muun tavalla lähtöä tästä elämästä.

Annin elämän viimeiset kuukaudet olivat jo elämää kuin kahdessa maailmassa. Hän ajoittain jo seurusteli näkymättömien kanssa, eli keskellä etäälle jääneiden vuosikymmenien tapahtumia. Hän jo jätti meitä kuten moni muu hänenlaisensa lähtöä odotteleva. Vain kirkkolaulun sanoma tuntui tavoittavan hänet: hän ikäänkuin pysähtyi vaelteluissaan, kuunteli, ja alkoi vähitellen laulaa mukana. Hän ehkä jatkoikin matkaa rakkaan kirkkonsa laulujen kantamana.

Anni eli elämän ja ihmissuhteet karjalaisen kansan tapaan väkevästi. Hänen kodissaan asui monta sukupolvea, mikä ajassamme alkaa olla jo harvinaista. Hänen täytyi taipua pitkälle nykyisyyteen ymmärtämissessään, niin täysin erilainen oli hänen nuoruutensa nykyiseen nuoruuteen verrattuna. Nuoruudestaan hän lauloi. Nuoren ihmisen haaveista, iloista ja pettymyksistä, rakkaudesta ja ikävästä. Nehän ovat kaikkien aikojen nuorten tunteita. Ehkäpä niissä ja luottamisessa Jumalaan onkin silta ihmisen ymmärtämiseen. Ehkä siitä johtui, että Annin koti oli karjalaisen kodin tapaan aina avoin vieraille, joka kutsumattomanakin otettiin vastaan kuin kauan odotettu. Todellinen karjalainen on aina halunnut täyttää raamatun neuvon: Älkää unohtako vieraanvaraisuutta, sillä sitä osoittamalla ovat monet saaneet pitää enkeleitä vieraanaan. — Tapasipa hänet kangaskaupassaan, jota hän parhaat vuosikymmenensä piti, tahki kylätiellä tahki kansanjuhlan humussa hän oli aina sama välitön ja ystävällinen jännittämätön Anni. Hänen sydämellinen suhtautumisensa ei huojunut.

Anni Homanen taustana KSS:n pystyttämä runonlaulajapatsas.

Laululintunen lähti viimeisten pääskysten kanssa, jotka tänä syksynä jäivät kuin jotakin odottelemaan. Ehkä laulajaa, jonka näkivät jo valmistautuvan matkalle. Läpi elämänsä Anni lauloi. Hän lauloi kirkkolaulut ja kansanlaulut silmät ilon kyynelissä, joita

omilta kyyneliltämme emme tavallisesti nähneet. Ihmissuhteiden arvaamattomuudesta, mielen kateudesta ja ymmärtämättömyydestä välittämättä hän lauloi. Lauloi kirkossa, lauloi pruasniekoilla, kansanjuhlissa, ystävien keskellä, missä vain! Lauluissaan hän itki yksinäisyytensä, kotiseudun ja kasvinkumppanien kaipuunsa, vanhenemisensa niinkuin rakkaitten läheistensä ilot ja surut. Lauluissaan hän eli ja auttoi toisetkin elämään. Jo sen on hyvä Jumala lukeva hänelle hyväksi. Voisiko sellainen laulu vielä jatkua keskellämme.

Anni Homanen oli kirkkonsa ja heimonsa uskollinen lapsi. Äidinmaidossa hän oli perinyt tinkimättömän rakkautensa omaan heimoonsa ja kirkkoonsa. Ne olivat hänelle sama elämän ilon ilmapiiri, jota hän hengitti, jonka jokaisella solullaan eli ja jota toteutti. Ortodoksina hän ilmaisi aidon karjalaisen kansansielun sisällön, kauniin elämäniloisen ajattelutavan ja katsomuksen. Voisi sanoa, että Anni oli Karjalan heimon ja ortodoksisen uskon tuhatvuotisen yhdessäolon spektri: herkän ja kauniin kansansielun samaistuminen iäisyyden iloa ja valoa säteilevän uskon kanssa. Tämä samaistuminen heijastui Annista aitona elämän hienosäikeisenä kohtaamisena ja kokemisena. Se pulppusi hänen karjalankielisessä puheenparressaan, kuvailevissa kädenliikkeissään laulun ajatusmaailman myötä. Se oli perusvoimana hänen elämänsä ratkaisuisa, johdattajana laulajanpalvelemisessaan ja rakkaudessa isänmaahan, heimon elintilaan ja elämään. Hänen elämänsä värisävyjä voisi luetella loputtomiin ja jokainen niistä nöyränäkin on katoamaton todistus karjalaisesta ihmisestä.

Anni lepää nyt heimonsa harvojen keskellä Kokoniemessä. Iltaisin mahtavat hongat punertuvat auringon heijastellessa kuparinruskeasta Ilomantsi-järvestä sädekimppujaan niemen oksistoon. Kalmiston puissa viihtyvät linnut alkavat laulunsa jo varhain aamuisin ja satakieli on parhaimmillaan keskiyön tummuuden ollessa jo ovella. Pitkää päivätyötä kuvannevat Saarnaajan kirjan sanat: Nouse askareeseesi aamukasteen kanssa. Ponnista voimasi päivän ollessa korkeimmillaan äläkä hellitä ehtoontakaan saapuessa! Laulakoot luonnon itsensä hoitaman pyhän puiston laululinnut Annille ikuista muistoa.

HL

Paavo Jukola.

Ent. kauppias Paavo Jukola kuoli Kuopiossa 7. 8. -81. Hän oli syntynyt Aunuksen Karjalassa, Mäntyselän pitäjän Hokanmäen kylässä maanviljelijän poikana 17. 3. -05.

Veljensä mukana hän muutti Suojärvelle, jossa asui vuodet 1920–39 ja vuodet 1940–54 hän toimi kauppiana Savonlinnassa. Eläkepäiviään Paavo Jukola vietti Kuopiossa veljensä Juhon luona kuolemaansa saakka ja haudattiin 14. 8. -81 vaimonsa Olgan ja Pekka-veljensä viereen.

Ollos iäti muistettu veljeni Paavo.

Arvi Houtsonen.

Suomen ortodoksisen kirkon tiedotussihteeri Alvi Houtsonen kuoli 27. 6. Kuopiossa. Hän oli syntynyt 29. 5. 1925 Suistamalla. Hän oli suorittanut pitkän työpäivän kirkkokunnan työsaralla. Hän on ollut Ortod. Nuorten Liiton pääsihteerinä 1956–1980 ja Pyhän Sergein ja Hermannin Veljeskunnan toiminnanjohtajana v:sta 1956 kuolemaansa saakka. Hän on ollut jäsenenä pappiseminaarin johtokunnassa, osallistunut kirkolliskokousten valmisteluun, Syndesmoksen kansainväliseen toimintaan ja uskonnon opetukseen.

Harrastuksistaan rakkain oli jalkapallo.

Heimo Pessa.

Toimitusjohtaja Heimo Pessa kuoli 10. 6. Helsingissä. Hän oli syntynyt 15. 12. 1909 Valkealassa. Ennen sotia hän toimi Suojärvellä The Wiborg Wood CO:n palveluksessa. Talvisodassa hän toimi pioneeriupseerina Pitkärännän suunnalla, 1941–1946 hän palveli Pääesikunnan pioneoriosastossa räjähdysainetoimiston päällikkönä ja sen jälkeen Helsingissä Pikro Oy:ssä. Hän oli lehtemme ja karjalaisen kulttuurin ystävä.

Niilo Meriala.

Dir.musices Niilo Meriala kuoli Joensuussa 25.5. Hän oli syntynyt Suistamalla 5. 4. 1912. Hän valmistui kanttoriksi v. 1931 ja toimi kanttorina Vaasassa ja Joensuussa. Hän perusti mainetta niittäneen Joensuun ortodoksisen mieskuoron v. 1958.